

Γυμνή, η προελληνική θεά της βλάστησης, παραστέκεται από ένα ή δυο πάρεδρους. Ο θεός του Πλούτου την αρπάζει. Θα επιστρέψει για να απαχθεί και πάλι. Ο κύκλος της βλάστησης και της γονιμότητας επαναλαμβανόταν κάθε χρόνο στη μυκηναϊκή κοινωνία. Η προελληνική θεά δεν είναι άλλη από την Ελένη. Πια, αμφισβήτηση σ' αυτή την βεβαιότητα δεν υπάρχει. Ο ένας πάρεδρος είναι ο άνδρας της, ο Μενέλαος, - οι δυο, είναι τα αδέρφια της, οι Διόσκουροι, όπως ερμηνεύτηκε αργότερα.

Ο θεός του Πλούτου, στην Αττική, είναι ο θεός του θανάτου, ο Άφιδνος. Αντικαταστάθηκε από τον Θησέα και, μια που δεν μπορούσε να λείψει από τα δρώμενα, βρέθηκε επώνυμος των Αφιδνών ήρωας, που προσπάθησε να αποκρούσει τους Διόσκουρους, όταν εκστράτευσαν στην Αττική για να την πάρουν πίσω. Μάλιστα, στη μάχη, τραυμάτισε τον Κάστορα στο χέρι. Η στη δεξιά κνήμη, κατά άλλη εκδοχή. Ο θάνατος είναι ο θεός του πλούτου, ο Πλούτωνα, ο Άδης της ιστορικής εποχής που αρπάζει την Κόρη, θεά του ετήσιου κύκλου της βλάστησης, την Περσεφόνη, παιδί της Δήμητρας. Στη μάχη αυτή, δεν μπορούσε να μετάσχει ο Θησέας. Έλειπε, μαζί με τον Πειρίθου, στην προσπάθειά τους να κλέψουν την Περσεφόνη από τον Άδη. Αιχμαλωτίστηκαν και οι δυο στον Κάτω Κόσμο. Όμως, Ελένη, από θεά, είχε ήδη καταπέσει στο επίπεδο της ηρωίδας, σε μια πατριαρχική κοινωνία, όπου η γυναίκα είχε ήδη γίνει κατώτερη από τον άνδρα.

Στη Σπάρτη, ο πάρεδρος Μενέλαος και οι πάρεδροι Διόσκουροι ποτέ δεν έπαψαν να είναι υποδεέστεροι της και να την υπηρετούν. Εκεί, η μητριαρχική παράδοση επιβίωσε. Κανένας δεν την έκλεψε. Στον Θησέα, την εμπιστεύτηκαν όταν την επιβουλεύονταν ο ξάδελφός της, ο γιος του Ιπποκόοντα, Εναρήφορος ή Εναροφόρος. Και τον Πάρη με την θέλησή της τον ακολούθησε. Η προελληνική μητριαρχική θεά Ελένη της Σπάρτης αρχικά δεν είχε σχέση με αυτήν της Αττικής. Απλά, η μυκηναϊκή Ελένη της Αττικής και η προελληνική μητριαρχική της Σπάρτης, ταυτίστηκαν στην ομηρική εποχή. Δημιουργήθηκε η Ωραία Ελένη. Προφανώς, στην Ανατολική Αττική όπου επιβίωνε η παλιά λατρεία κι όπου ζούσαν οι απόγονοι των Λαπίθων, ήρωας των οποίων ήταν ο Πειρίθους. Η σύνδεσή της με τη Σπάρτη επιτεύχθηκε χάρη στην εκστρατεία των Διόσκουρων που «την πήραν πίσω».

Αναφέρθηκε ήδη ότι, κατά τους Ορφικούς, η Νύχτα ήταν ένα μεγάλο πουλί που ταίριαζε με τον άνεμο και, μέσα στην απέραντη σκοτεινιά, γέννησε ασημένιο Αβγό. Μέσα από το Αβγό βγήκε ο γιος του ανέμου, ο Έρωτας, θεός με χρυσά φτερά. Μέσα στο Αβγό υπήρχε ακόμα ο κόσμος όλος. Τον έβγαλε στο φως. Ένα από τα παιδιά της Νύχτας ήταν η Νέμεση που ως χήνα γέννησε το αβγό, μέσα από το οποίο ξεπήδησε η Ωραία Ελένη. Στην Κρανάη (σημερινή Μακρόνησο), όπως πιθανολογούν μερικοί. Κέντρο λατρείας της Νέμεσης όμως ήταν ο

Ραμνούντας, στην Ανατολική Αττική. Από το ιερό του μπορούσε κάλλιστα ο Θησέας να απαγάγει την Ελένη (ή από το ιερό της Άρτεμης που βρισκόταν στην γειτονική Βραυρώνα κι όχι από αυτό της Σπάρτης). Μεταφέρθηκε στις Αφίδνες, όπου ζούσε η μητέρα του Θησέα. Και η Ελένη γέννησε την Ιφιγένεια, κατά την εκδοχή που θέλει την Κλυταιμνήστρα θετή της μάνα. Και η Ιφιγένεια, κόρη της Ελένης και εγγονή της Νέμεσης, στην Βραυρώνα υποστηριζόταν ότι θυσιάστηκε κι όχι στην Αυλίδα.

Άλλωστε, στην ευρύτερη περιοχή της Βραυρώνας έδειχναν τον τάφο της Ιφιγένειας και τα λείψανα του ναού της «Ταυροπόλου» Άρτεμης που υποτίθεται ότι ο Ορέστης ίδρυσε μετά την περιπέτεια στους Ταύρους. Επειδή η Ιφιγένεια αρπάχτηκε από την Άρτεμη την ώρα που ήταν να θυσιαστεί, μεταφέρθηκε ιέρεια της θεάς στους Ταύρους κι από εκεί «επέστρεψε» στην Βραυρώνα.

(τελευταία επεξεργασία, 18 Ιουνίου 2021)